

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 glj. —
pol leta 1 „ 00
četrt „ — „ 80
(Posamezne štev.
15 kr.)

Naročnino
sprejema
uprava listu:
„Zaveza-Krško“

Oznaniła,
tkrat našinena,
od vrste 15 kr.

Imaniła in reklamacije
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.

POPOTNIK.

Glasiło

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Odrpte rekla-
macije so
poštine proste.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
urednistvu
v Maribor.

Pismom, na kate-
ro se želi odgovor,
naj se pridene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se ne oziramo.

Nefrankovana pisma
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
ocene poslane knjige
se ne vračajo.

Šola in telesna odgoja mladine.

Kdo še ni slišal tožiti, da je naša učeča se mladina preobložena, da vsled bremena, ki se ji naklada v izobrazbo duha, telesno zaostaja?

Da so té pritožbe iz občinstva osnovane, pričajo nam mnoge strokovnjaške razsodbe zdravnikov, ki so po vsej pravici začele pozornost merodajnih krogov na se obračati. Ta pozornost se je zlasti pojavila v raznih naredbah šolskih oblastnij, ki se pečajo s telesno odgojo dece sploh in s šolsko higijeno posebej. Jeden tak pojav je tudi ukaz e. kr. naučnega ministerstva od 15. septembra 1890, s katerim je e. kr. napominano ministerstvo odredilo, naj ravnatelji srednjih šol v krajih, kjer so kopaljšča in drsališča, izposlujejo pri lastnikih teh podjetij olajšila za šolsko mladino. Kjer ni kopaljšča ali drsališča naj se po možnosti deluje na to, da se ta v prid mladine osnujejo. Skuša naj se tudi za mladino pridobiti posebna igrališča. Ta imajo namen, da se zamore mladina v prostem času skupno zabavati. Učitelji, posebno telovadni učitelji naj mladino pri teh vadbah večkrat nadzorujejo, da tako pridejo z mladino v ožjo dotiko, ko jim je to sicer mogoče.

Dajejo naj se tudi zdravstvena navodila. Kjer je mogoče, naj se prirejajo šolske igre.

Takó navedeni ukaz, iz katerega je videti, da gre sedaj tudi v Avstriji za preostrojitev sedanjega skoraj izključljivo le duševno izobrazbo zahtevajočega vzgojnega sistema, ki se pa bode imel z ustanovitvijo vsakovrstnih pripomočkov za negovanje zdravja popolniti. V Nemcih telesno odgojo vže več let z dobrimi uspehi negujejo, na Angleškem pa so telesno čvrstost vže od nekdanj gojili in jo še vedno gojé.

Omenjeni odlok velja sicer le srednjim šolam, a mi ga omenjamo, ker se nam zdi, da bi bila slična naredba potrebna tudi za ljudske šole, zlasti za mesta in večje trge.

Učenci na kmetih se še dovolj gibljejo. Večinoma so od šole precej oddaljeni, in v prostem času jih njihovi stariši porabijo za marsikatero delo. Toda oglejmo si životarenje mestnih otrok. Predno pridejo v šolo, se v svežem zraku prav malo gibljejo. Ne rečem, da nimajo prilike, a kratkočasijo se bolje doma, kjer imajo raznovrstne igrače. Če se naveličajo teh, poprimejo se drugih.

Ker navadno take igrače le zabavajo vid ali sluh, se prav malo pri njih pregibljejo ter se tudi ne utrudijo. Radi tega nahajajo se mnogokrat otroci, kateri se branijo kratkega sprehoda. Take otroke vse utruđi, najraje bi vedno tičali v sobi. Ker so vednega igranja navajeni, so v šoli raztreseni in komaj čakajo, da doma svoje igre nadaljujejo. Telesno so taki otroci šibki. Vsaka sapica jim škoduje. Ne rečem da je obče tako,

vendar životari večina otrok premožnejših starišev, ki zabajajo v višje šole, deloma na ta način. Posebno pa po zimi! Iz tople sobe v šolo in iz šole domov, to je ves njihov sprehod.

Kaj naj storimo, da dosežemo pri učencih duševno in telesno čvrstost?

Gojimo v prvi vrsti vestno telovadbo. Res da nima vsaka šola telovadišča, še manj pa telovadnega orodja, vendar ne zanemarjajmo vsaj prostih vaj. Vaje z rokama, z glavo, s trupom se dajo prav dobro zvrševati posebno v šolah, ki imajo klopi za dva sedeža, ne da bi povzročili dosti praha. Telovadimo pa ne le v določenem času, ampak vselej, kedar vidimo, da so učenci trudni, nepozorni. To osobito velja za nižjo stopinjo. V poletnem času pa gojimo tudi še posebno telovadne igre. Znano je vsakemu, kolike važnosti so te igre za mladino. Kdor pa pridno opazuje mladino, priznal mi bode, da dandanašnja mladina veliko manj ljubi take igre ter da jih veliko manj pozna ko nekdanja. Posledica temu je, da v prostem času pohajkuje ter včasih poskuša celo prepovedane igre. Naučimo jih toraj dobrih telovadnih iger!

Priporočajmo tudi premožnejšim starišem sobna telovadna orodja. Drog pri teh orodjih se pritrđi na sobne duri. Na tega se pritrđi otrokom najbolj priljubljena gugalnica, trapez ali obročki itd. Ta orodja ne potrebujejo veliko prostora in tudi se duri prav nič ne pokvarijo, a vendar so tako trdna, da tudi odrašeni lahko telovadijo. To je pač bolj zdrava zabava, ko druge moderne igrače.

Skrbimo tudi za igrališča. V mnogih vaseh posebno pa v trgih in mestih so živinjski semnji. Za te imajo posebne prostore, kateri se redkokrat rabijo. Daje jih toraj občina za mal denar v najem za pašnike. Prepričan sem, da se nam bo tak prostor rad prepustil v navedeni namen, samo da občinski odbor poprosimo in prošnje dobro utemeljimo. Večinoma se otroci vže sedaj igrajo na teh prostorih, a mešajo se med nje navadno tudi šoli odrasli postopači, ki pa slabo vplivajo na mlajše otroke.

Takih postopačev v mestih nikdar ne manjka. Da bi se ne mešali taki postopači ali pa rokodelski učenci na igrališči med šolo obiskujočo mladino, skrbeli bi naj stražniki ali pa posebni za to poklicani činitelji. Imeli pa bi naj ti prostori table z napisi: „otroško igrališče“, ali pa, ko bi bili otroci po spolu ločeni, kar bi seveda še boljše bilo, z napisi: „deško igrališče“ in „dekliško igrališče“.

Večidel v vsakem kraji imajo otroci priliko, da se kopljejo. Jedni se kopljejo tu, drugi tam. Večkrat se pomešajo med otroke tudi odrašeni, včasih pa se kopljejo celo dekleta in fanti skupe. Veliko pohujšanja se godi pri tem!

Izposlujmo zatoraj pri občinskem odboru, krajnem šolskem svetu, ali pri posameznih posestnikih, da se odloči za šolo obiskujočo mladino posebni prostor, kjer se otroci lahko brez nevarnosti kopljejo. Prosimo pa tudi občinski odbor, naj odredi in skrbi za tó, da se bode tam le šolo obiskujoča mladina ločena po spolu kopala.

Delajmo z učenci, kedar količkaj mogoče, izlete. Izleti kaj pospešujejo zemljepisni in prirodopisni pouk. Razun tega nam dajejo najlepšo priliko, vzbujati v učencih ljubezen do prirode ter veselje do kretanja v naravi. Vnemajmo učence, da nabirajo hrošče, metulje in rastline. S tem se učenci tudi navadijo sprehajati — kar pa je glavno sredstvo za negovanje in utrjevanje zdravja.

Važno sredstvo za negovanje zdravja po zimi je tudi drsanje na ledu. Mnogo ljudij ima o tem še pač krive nazore. Nekaj jih je, kateri menijo, da je zelo nevarno hoditi na led, ker se more tam vsakdo prehladiti, ter da je radi tega drsanje prav labkomišnelna zabava. Kako napačno je to, ni mi menda treba povdarjati. Drsanje je res izborna zabava, a zraven tega zdravju zelo koristi. Posebno pri otrokih, ki se gibljejo po zimi le takrat v svežem zraku, kedar gredo iz tople sobe v šolo in iz šole domov. Par korakov v šolo

zmrzujejo ter se mnogokrat prehladé. Na ledu pa, ako se začnejo drsati ne zmrzujejo, ampak se kmalu ogrejejo; in ako se ravnaajo po zdravstvenih navodilih, s katerimi moramo itak učence seznaniti, se ne prehladé, ampak si utrdijo svoje zdravje. Pospešujmo toraj drsanje starejših učencev, kjer le mogoče.

S takimi telesnimi vajami bodrimo tudi zaspane plašne učence, kojih je v vsakem razredu nekaj. Nikakor pa ne rečem, da bi se take vaje za vse učence naj obvezno vršile. Ne, bodo naj prostovoljne, in če so se vže udomačile, pristopne celo le pridnim učencem lepega vedenja!

Učitelj pa, ne da bi bil primoran, take otroške zabave nadzorovati, naj se kolikor le mogoče giblje o takih prilikah mej svojimi učenci, ter ne boji, da bode radi tega trpel škodo na svoji auktoreteti. Pač nasprotno! Olajšal bode si v marsikaterem oziru svojo vzgojno nalogo, ker ima priložnost, opazovati učence na prostem torišču pri zabavi, kjer se temperament, značaj in druga svojstva kažejo najbolje v pristni luči; s kratka, ker ima priložnost seznaniti se s posameznostjo svojih učencev.

Učitelj kot pravi prijatelj v izgojo mu izročene mladeži sploh ne bode le v šoli storil do pičice svoje dolžnosti, ampak bode pri vsaki priložnosti tudi zunaj šole po očetovsko pospeševal duševno pa tudi telesno jakost svojih učencev. Ljudevit Stiasny.

Ovire povoljnemu učnemu in vzgojnemu vspehu na ljudski šoli (zlasti na deželi) in kako bi se odstranile.

(Konec.)

Pridem do III. dela svoje današnje naloge, do-sredstev, s katerimi bi se dalo vsaj deloma navedenim oviram priti v okom.

V dosego dovoljnega učnega vspeha potreba je v prvo vsestranske in temeljite izomike učiteljev; česar kdo sam ne zna in ne ume, tega tudi drugim priučiti ne more.

Kadar je pripravnik dovršil svoje studije, nikakor ne sme misliti, da je sedaj konec učenja; težavnejše se še le prične. Zdaj mu je treba natančno pretehtavati, kako to, česar se je v pripravništvu učil, primerno uporabiti, kako je teorijo v prakso premeniti. V teku časa se lahko tudi marsikaj pozabi, treba torej vedno ponavljati in svojo izobrazbo neprenehoma nadaljevati. Resna volja še sama ne zadostuje; za odgojitelja je treba tudi prave sposobnosti! O nasprotnem ne govorim; ker tisti, ki ima sicer sposobnost za ta sveti posel, pa ne tudi resne volje, svoje dolžnosti spolnjevati, itak ne zasluži častnega imena odgojitelj. Kako potrebna je poleg strokovne izobrazbe učitelju tudi splošna obča izomika vže z ozirom na mesto, katero zavzima v človeški družbi, menim, mi ne bode treba še posebej povdarjati. Ako si hočeš kot učitelj osiguriti vpliv in spoštovanje v svoji občini, ni še zadosti, da svoje dolžnosti do pičice spolnuješ; (tó te včasih lahko celo spravi v nasprotje s prebivalstvom); marveč potrebno je, da si znaš pridobiti pred vsem s taktnim postopanjem zaupanje starišev, potem pa tudi, da gledé na oliko in vedo nikdar ne zaostajaš za prvimi olikanci daleč na okrog. Varuj se pa, da ne vsiljuješ kmetu svoje modrosti. Z ničemur se prostaku bolje ne odtujiš, ko s takim ravnanjem.

Učitelj mora biti v vsem svojem vedenju vzgleden ne le v šoli, ampak tudi zunaj šole, v svoji rodbini, v družčinah itd. Dober vzgled učitelja ima dober vpliv ne le na mladino, ampak tudi na odraslo ljudstvo in je najboljši vzgojni činitelj nasproti slabim vzgledom neolikanih starišev, poslov itd.

Odličen možki značaj učitelja naj bode posebno na deželi vodilo za prebivalstvo. Srečna tista šola, kjer je svet naobraženega in značajnega učitelja merodajen starišem šolske mladine. Ako učitelj to doseže, potem si je postavil trden most med šolo in domačo hišo, si je spletel močno vez med domačo in šolsko vzgojo. Soglasja teh dveh vzgojnih činiteljev pa je na vsak način potreba, ako hočemo razne ovire, ki smo jih zgoraj našli in še marsikaj drugega napačnega odstraniti.

Kako pa vstvariti tako soglasje med domačo in šolsko vzgojo?

Duhovščina bi nam v to svrhu lahko mnogo pripomagala, a ona je učiteljstvu in vsemu sedanjemu šolstvu večinoma nasprotna, od nje nam torej zdatne pomoči ni pričakovati. Iskati nam je torej drugo sredstvo, s katerim bi bilo mogoče uspešno za stvar delovati. In to sredstvo bile bi dobre vzgojne knjige. Med slovenskim kmetskim prebivalstvom so najbolj razširjene knjige sv. Mohora. Z redkimi izjemami bere jih skoro vsak kmet. Ko bi se vsako leto obelodanila vsaj po jedna knjiga vzgojne vsebine za stariše in odrasle sploh, po jedna pa z raznimi izbornimi povestmi in drugimi spisi za mladino, kakih zaslug bi si Družba sv. Mohora s tem početjem pridobila za mili naš narod sploh, za vzgojo mladine pa posebej, to ve le tisti oceniti, kateremu so znani nedostatki našega slovstva v tem oziru. Potrebno se mi zdi, da se v tem oziru sproži kak predlog.

V šolskih listih pisalo se je vže precej o zjedinenji domače in šolske vzgoje; a taki spisi so napisani večjidel le za učitelje in ne pridejo v roke splošnemu prebivalstvu. Ako bi se potom slovstva leto za letom na to delovalo, da bi se taki spisi širili med ljudstvom, kmalu bi se pokazali dobri nasledki. Živa beseda sicer navadno več hasni, nego mrtve črke; pa vsaj kmet tudi v to rad veruje, kar vidi črnega na belem. Na tej poti bi se prebivalstvo za vzgojo vnelo, stariši bi postali pozorniši pri domačej vzgoji, redneje bi pošiljali svoje otroke v šolo in si potrebnih svetov pri učitelju iskali; učitelj postal bi — kar bi prav za prav biti moral — središče vse vzgoje.

Drugo sredstvo, pridobiti šoli in šolskemu delovanju simpatije prebivalstva so javne skušnje in šolske veselice. Pri takih prilikah se starišem najlože pokaže dober vpliv šole na odgojo otrok. Spreten učitelj pa tudi pri takih prilikah starišem ne bode le kazal, kako se je učencem v šoli bistril le duh in se jim množili nauki, ampak pokazal bode starišem pred vsem, kako šola srca njihovih ljubljencev blaži. Jasni odgovori učencev gotovo dobro vplivajo tudi na neolikanega očeta. Vsak oče, ki se vsaj jedenkrat v letu sam prepriča, koliko lepega in koristnega se njegov otrok v šoli uči, bode, če je znabiti kazal za šolo še tako malo zanimanja, sčasoma učitelju in šoli prijaznejši in nehoté bode prvemu zaupal ter ga jel spoštovati, da je le učitelj tudi mož na svojem mestu. Prizadeval si bode pri vzgoji svojih otrok postopati v soglasji s šolo, ter vse škodljive vplive od njih odpravljati. Predno bode svojemu otroku kako knjigo v zabavo podelil, prišel bode poprej po učiteljev svet, je-li ta knjiga tudi pripravna za otroka.

Ako se učitelj premesti na novo šolo ali v kak tuj kraj, prva skrb mu naj bode, da si pridobi simpatije prebivalstva, zlasti vplivnih mož. To dostikrat ni lahko, posebno pa v krajih ne, kjer je v obče za šolo malo zanimanja. A potrebno je vendar, da si učitelj pridobi vsaj tu pa tam kaj zaslombe, da mu vsaj možje, ki imajo v občini prvo besedo, ne nasprotujejo, če ga vže posebno podpirati nočejo. Ako je učitelj v vsem svojem vedenji takten, nikakor se mu ne bode treba poniževati, s prijaznostjo pridobil si bode potrebne simpatije, pa tudi kar je njegovi šoli treba z ozirom na učila in šolsko opravilo. Lepa beseda lepo mesto najde. Vtis značajnega in razumnega učitelja ne ostane brez dobrega vpliva tudi pri največjem neotesancu ne. Ako pa kje prebivalstvo učitelja ne mara, kriv je tega večinoma le sam.

Kjer si je učitelj s prijaznim in taktim vêdenjem pridobil obilo šolskih prijateljev, tam mu ne bode težko pridobiti tudi gmotne podpore za uboge učence, bodi-si vže potom prostovoljnih darov ali pa iz šolske zakladnice, da se nakupijo vsaj najpotrebnejše stvari, (tablice, zvezki, knjige itd.). Tako se je odstranila mnogokrat vže velika ovira povoljnemu učnemu vspehu.

Pri vsakej šoli je potreba tudi knjižnice za mladino; čitanje dobrih in primerno odbranih knjig podpira posebno vzgojo srcá. Vsaka knjižnica za mladino se naj razvrsti v tri skupine. Prva skupina obsegaj knjige za otroke do 12. leta; druga za take od 12. do 14. leta, tretja skupina pa knjige za šoli odraslo mladino. Vsaka teh treh skupin mora biti gledé na razvrstitev popolna, t. j. imeti mora knjige poučne vsebine in take, ki posebno vzgojo srca podpirajo. Pri izposojevanji knjig mora biti učitelj vesten in ravnati kot prav pedagog; vsakega učenca potreba poprej dobro spoznavati, predno mu kako knjigo izroči. Kar dostikrat ni dosegla beseda učiteljeva, dosegla bode morebiti primerno odbrana knjiga. Odrasli mladini namenjeni oddel knjižnice ima to prednost, da nadaljevalni pouk in samostalno vzgojo šoli odrasle mladine podpira, pa tudi da veže šolo z domom. Tako šola lahko razširja svoj dober vpliv pri mladini nad najnevarnejšo dobo od 14. do 20. leta. To pa je na vsak način velike važnosti za našo narodno odgojo! Blažila bi se na takov način srca in marsikatera grda navada mej ljudstvom bi se lahko odstranila. Marsikatera surovost bode tako sčasoma ponehala in občna vzgoja napredovala. Z razširjajočo se izomiko zginili bodo korak za korakom razni neumni predsodki v usodo, babjeverstvo in druge take cvetice zanemarjene vzgoje bodo vsahnile. Dobre knjige zadrževale pa bodo tudi mladino od slabih tovaršij, ki so vže marsikomu bile pogubonosne.

Na šolah, kjer je šolsko obiskovanje radi neumnega upora starišev ali hujskanja novi šoli sovražnih činiteljev še nepovoljno, in kjer prijazno prigovarjanje nič ne hasni, tam mora učitelj potom krajnega in okrajnega šolskega sveta neutrudno na to delati, da se taki stariši z vso strogostjo prisilijo, da šolsko postavo, kakor vsako drugo postavo spoštujejo in spolnjujejo.

Dosti zaprek naraste sicer v takih slučajih, a zaveden odgojitelj se jih vstrašiti ne sme, marveč mora moško in neustrašeno zastopati interes šole in izročene mu mladine.

Koncem svoje razprave imam še nekaj na srcu, kar se žalibog še na nekaterih šolah nahaja in pouk kakor vzgojo ovira, — to je nesloga mej učitelji. Ko sem svoje studije dokončal, imel sem res idejalne pojme o sodružnosti. Vse učiteljstvo domišljeval sem si združeno v jedno telo, jedne misli in jednega srca. A zelo sem se varal! Našel sem žalibog tovariše, ki odkritosréno zaupanje svojih sodrugov na nečuden način zlorabijo, da se celo ponižujejo do stopnje ostudnega izdajstva! Ako učitelj učitelja v navzočnosti šolske mladine ali v navzočnosti občinstva sramoti ali njegovo spoštovanje celo s nepoštenimi sredstvi v blato tlači, da bi sam sebe povzdignil, tedaj se pač ne smemo čuditi, da nas ne spoštujejo drugi, kako bi to bilo potrebno za naš stan! Od kod naj pride toli potrebna auktoriteta pri zvrševanji našega posla?

Povoljni učni vspeh je pri takih razmerah nemožen. In kaj zamoremo odgovarjati svojim nasprotnikom, ako nam ironično očitajo: največji sovražniki učiteljstva ste učitelji sami! Jedino tolažilno je še to, da so tako škodljivi slučaji res redki in da si je, hvala Bogu! slovensko učiteljstvo vže zavedno svoje resne naloge in odličnosti svojega stanu. Zato sem prepričan, da govorim iz srca vseh častitih navzočih, ako trdim, mi vsi smo preverjeni, da le istinito soglasje mej nami nam zamore dati potrebno moč, da povzdignemo šolo na dovršeno stopinjo, učiteljstvu pa da priborimo ono veljavo, ki mu gre kot merodajnemu činitelju pri vzgoji.

Prirodopisni pouk v jednorazrednicah.

(Pišeta ravnatelj Henrik Schreiner in prof. J. Koprivnik.)

(Dalje.)

Življenje na kmetiji po zimi.

Točka c. Popis vode kot prirodnine.

Kaj imam v kozarcu, M? Čisto vodo. Kam sem vлил nekaj vode, R? Na poševno deskico. Kaj si opazoval pri tem, Z? Voda je tekla navzdol. Da, voda teče, je tekočina. Kaj je tedaj voda, N? Tekočina. Zakaj ji pravimo tekočina, L? Ker teče. Kakšne barve je voda v kozarcu, Č? Nima barve. Da, čista voda ni bela, ni siva, pravimo da je brezbarvna. Poglej skoz vodo v kozarcu, D! Ali si videl skoz? Da. Ker skoz vodo vidimo, pravimo, da je pozorna. Povej to, Š! Povohaj vodo v kozarcu, B! Diši ali smrdi čista voda? Čista voda niti ne diši, niti ne smrdi. D, čista voda je brez duha. Vzemi nekoliko vode iz kozarca na jezik in povej, je li sladka ali grenka, K! Kaj si občutil? Voda ni sladka in ni grenka. Da, čista voda ni sladka, ni grenka; voda, pravimo, da je brez okusa ali brezokusna. Katerih lastnosti čiste vode smo se sedaj učili, A? Je tekoča, brezbarvna, brez duha in brezokusna. Povej še jedenkrat to, R! Še ti, L.

Kaj nastane po dežu na cestah, P! Mlake. Kako dolgo ostanejo mlake po cestah, E! 1, 2, 3 ali več dni. Kaj se toraj zgodi z mlakami, L? Zginejo. Da, mlake zginejo, voda iz mlak se namreč spremeni v nek neviden dim, s opar imenovan, in gre v zrak. Ponovi to, R! Še ti, L!

Kaj se zgodi z vodo, ako je mrzlo, M? Zmrzne. Da, voda zmrzne, postane trda. Kako pravimo zmrzneni vodi na mlakah, ribnikih, potokih, R? Led. Kaj je torej led, Č? Trda, zmrznena voda. Tudi toča in sneg sta zmrznena voda. Ponovi to, Ž! Kje se naredita toča in sneg, U? Visoko v zraku. Kaj mora tedaj biti visoko v zraku, O? Voda. Od kod pride tja, T? Z mlak, ribnikov, jezer, rek kot sopar... Da, voda po ribnikih, jezerih, potokih, rekah neprestano daje sopar v zrak. Ako je zrak soparov vže poln, spusti je doli na zemljo. Kadar je toplo, padajo v podobi kapljic kot dež na tla, kadar pa je mrzlo, dobimo je na zemljo kot točo ali kot sneg. Ponovi to, L! Še ti, D!

Kje nahajamo največ vode, G? Po studencih, potokih, rekah, vodnjakih, ribnikih, jezerih, morjih. Po studencih teče voda. Kje še teče, L? Po potokih in rekah. Kje pa voda stoji, H? Po ribnikih, jezerih in morju.

Voda je prekoristna. Brez vode bi ne mogli živeti ne človek, ne živali in bi ne mogle rasti rastline. Ponovi to, Ž! Kako koristi voda človeku, J? Človek vodo pije. Da, voda je najzdravejša pijača. Zapomnite si te-le lepe besede:

Najboljše sladko vince

Za deco belo je:

Izpod pečevja zviraj,

Prelepo sveti se.

Od tega vinca glava

Bolela te ne bo:

Telo bo tvoje zdravo

In spanje prav sladko.

(Uči se na pamet.)

Kako še koristi voda, R? V vodi kuhamo. Kako še, L? Z vodo se omivamo, v vodi se kopljemo. V vodi omivamo posodo ter peremo perilo. Kako še koristi voda človeku, B? Goni mline in žage, nosi čolne, splave in ladije. — Kako koristi voda živalim, M? Jo pijô, se v njej kopljejo, v njej živé. Kako koristi rastlinam, N? Je napaja, da ne usahnejo in se ne posuše.

Točka e. Razgovor o gnoju.

S čim nastiljamo živini, L? S steljo. Kaj nam služi za steljo, R? Slama, listje... Čemu nastiljamo živini, D? Da ima živina mehko in toplo ležišče. S čim se pomeša

stelja pod živino, C? S trdimi in tekočimi živinskimi odpadki. Kaj nastane na takšen način, R? Gnoj. Kako razločujemo gnoj po živini, katera ga napravi, K? Konjski, goveji, ovčji, svinjski. Kateri gnoj je najboljši, R? Konjski in ovčji. Kateri je nekoliko slabši, S? Goveji. Kateri je najslabši, D? Svinjski, ker je prevoden. Pomnite: Gnoj se pod živino ne sme preveč nakupičiti, ker potem živina težko stoji in leži. Ponovi to, M! — Kam pride gnoj iz hleva, A? Na gnojišče. Kdo spravi gnoj na gnojišče, C? Hlapci ga spravijo (skidajo) tja. Kje je gnojišče, L? Poleg hleva. Pomnite: Gnojišče mora biti blizo hleva, a ne sme stati pod kapom. Tla mu morajo biti iz ilovice ali potlakana s kamenjem, da se gnojnica ne zgublja v zemljo. Na strani mora imeti z debelimi deskami pokrito jamo, da se v njo steka gnojnica. Gnojišče naj obdaja košato drevje (divji kostanj, vrbe), da senca varuje gnoj pekočih solčnih žarkov. Na gnojišče se ne sme stekati deževnica z dvorišča, vozovom mora biti gnojišče lahko pristopno. Se ponovi. Kakšna pa vidimo mnogokrat gnojišča, B? Da je pod kapom. Kakšna še, D? Da se steka vanj deževnica. Kakšno še, E? Da odteka gnojnica na cesto. Takšno slabo gnojišče pri kmetiji kaže, da je gospodar malo razumen in nemaren, on ne gospodari dobro. Ponovi to, Ž! — Kedaj spravljamo gnoj na gnojišče, G? Vse leto. Pomnite: Ni dobro, da se vse gnojišče najedenkrat z gnojem nakida (obloži), boljše je, da se pokrije del za delom. Ponovi to, Š! Gnoj na gnojišču se mora z živino trdno poteptati ter večkrat z gnojnico politi; konjski, goveji, ovčji in svinjski naj se zmeša. Ponovitev.

Kam pride gnoj z gnojišča, F? Na njivo, na vrt. Kako ga spravimo tja, Č? Ga zvozimo, na vrte tudi znosimo. Kako se zbaše na njivi ali na gredi gnoj, L? Na male kupe. Kaj se potem zgodi z gnojem, U? Se raztroši z vilami. Pomnite, V jeseni in po zimi sme raztrošen gnoj dalj časa ležati, pomladi in po leti pa se mora hitro podorati. Ponovi to, G! Več ko se gnoja na kmetiji pripravi, tem boljše; bolj ko kmet zemljo gnoji, obilnejši mu bo rodila. Ponovitev.

Vrt.

Točka b. Kako se izrejajo divjaki.

Kaj imamo tukaj, A? Peške. Od kod dobivamo peške, M? Iz jabolk, hrušek. . . . Kaj izraste iz peške, ako jo denemo v zemljo, C? Drevesce. Drevesca, ki izrastejo iz pešek, se imenujejo divjaki. Ponovi to, R! Čemu so nam divjaki, P? Divjake požlahtnujemo. Čemu jih požlahtnujemo, N? Da dobimo sadna drevesa, ki nam obrodé zlahten sad.

Pomnite: Nepožlahtnjen divjak tudi zraste v veliko drevo, pa takšno drevo obrodí droben in rod sad — lesnike (divja jabolka) ali lesnjače (divje hruške). Povej to, S! — Kaj mora storiti tisti, ki si hoče iz pešek divjakov izrediti, D? Mora zemljo pripraviti. Kako se pripravi zemlja, Š? Se dobro prekoplje ter z grabljami zravnava. Kakšna mora biti zemlja, kjer hočem divjake izpeljati, B? Dobra, črna. Kaj se zgodi, ko je zemlja vže pripravljena, D? Peške se nasejejo. Kako se sejejo, K? Naredé se plitve dragice, v nje se natrosijo peške ter pokrijejo s prstjo. Kedaj se sejejo peške, L? V jeseni ali pomladi. Povej še jedenkrat, kaj izraste iz pešek, F! Divjaki. Kedaj pribodejo iz zemlje, C? Po leti. Kaj pride poleg divjakov iz zemlje, M? Mnogo plevela. Kaj se mora zgoditi s plevelom, A? Se mora izpuliti. Kaj je storiti, ako so divjaki pregosti, D? Se morajo prerediti t. j. slabši izpuliti. Kako se mora sploh streči divjakom po leti, E? Se morajo skrbno pleti in okapati. Kako dolgo ostanejo divjaki na gredi, kjer so se izcimili, L? 2—3 leta. Kako debeli postanejo v tem času, N? Kakor svinčnik, kakor mezinec. Kam pridejo divjaki potem, Ž? Se presade v drevesnico.

Vrt.

Točka g. Sovražniki mladega drevesa.

Mlado drevje v drevesnici ima mnogo sovražnikov; katere živali mu rade poškodujejo korenine, P? Mu pogrizajo tanke koreninice ali oglodajo skorjo debelejšim. Kako najlože zatiramo škodljive miši, B? Da privabljam o mačke v drevesnico. Katere žuželke pojedajo mlademu drevju mlade koreninice, E? Bramorji in ogrci. Kako branimo teh škodljivcev mlado drevje. Da varujemo krta, kateri jih največ pohrusta. Katera žival je deblu mladih dreves nevarna, M? Zajec. Kako so varovati drevesa pred zajcem? Z dobrim plotom. Kateri mrčes škoduje listju in mladikam, S? Gosenice in zeljiščne ušice. Najnavadnejši škodljivci izmed gosenic so gosenice glogovega belina. Kedaj leta glogov belin, R? V poznem poletju. Kam polagajo samice jajčica, D? Na listje, zlasti na spodnjo stran listov. Pomnite: Iz jajčic izlezejo za kakih 14 dni gosenice, ki se redé z listjem. V jeseni zamotajo nekaj listov v mrežico tankih nitok, katere same spredó. Tukaj goseničice prezimijo. Prihodno pomlad se oživé ter začno žreti, kakor hitro drevesce požene. Sredi poletja se zabubijo in iz bube zleti za nekaj tednov metulj. Se ponovi. Kako škodujejo gosenice glogovega belina, S? Da žro listje. Da, tako so požrešne, da do golega objedo drevesca, ako se o pravem času ne obero ter pomoré. Kako naj zatiramo glogovega belina, D? Da zbiramo listje z jajčici ter ga sežgemo ali pokopljemo, da obiramo zgodaj pomladi gosenične zapredke, da zbiramo bube ter pobijamo metulje. Kateri so najhujši sovražniki na listju in mladikah poleg gosenic, U? Zeljiščne ušice. Zeljiščne ušice so drobičke živalice in navadno mirno sede na mladem listju in mladikah ter srkajo s svojim srkalom (rilcem) iz njih sok. Se ponovi. Kako zatiramo zeljiščne ušice, P? Da je zmečkavamo, da škropimo drevesca s tobačno in milino vodo. Da, najbolje je, da se mladika, ki je polna ušic, v takšno vodo nekoliko časa drži (namoči), to pa se mora storiti, kolikokrat se ušice prikažejo na mladikah. Se ponovi. — Mlada drevesca v drevesnici vse leto skrbno snažiti škodljivega mrčesa, drugače slabo rastejo.

Travnik.

Točka b. Spreminjanje prevladajočih barv.*)

V kakšni barvi se nam kaže pomladi travnik, L? V nežni zeleni. Katere rastline mu dado to barvo, J? Trava. Kakšen občutek ima človek, ako zre na nežno zeleni travnik, K? Prijeten. Da, človek se veseli, kadar gleda zelen travnik pomladi. Ostane-li travnik zmirom tako nežno zelen, B? Ne. V kakšni barvi se nam kmalu pokaže, J? V belkasti. Kaj mu da to belkasto obleko, R? Neka belo cvetoča cvetica. Ta cvetica je travniška penuša. Pa tudi v beli obleki ne ostane travnik dolgo. Kakšen postane za nekaj časa, D? Rumeno. Kaj mu da rumeno barvo, N? Neka cvetica, ki rumeno cvete. To je travniška zlatica. Pa tudi te barve travnik ne ohrani. Kakšen postane sredi poletja, M? Pisan. Od kod ima svojo lepo pisano obleko, E? Od raznih travniških cvetic. Ali si svojo pisano obleko obdrži? Tudi to ne. Kakšen postane, G? Sivkast. Kaj mu da to barvo, L? Visoke, cvetoče trave. Na katero opravilo se pripravljajo ljudje, ko zapazijo, da so trave v cvetu, M? Na košnjo. Da, kajti najboljše seno dobimo, ako travnik pokosimo, kmalu ko trava odcvete. Ponovitev. O čem smo se sedaj učili, D? O preminjanju (prevladajočih) barv na travniku od pomladi do prve košnje. Povej jih zaporedoma, B! (Dalje sledi.)

*) Učenci se na to obravnavo pripravljajo, da se jim naroči, naj opazujejo in poročajo, katera barva prevlada na travniku, zdaj, katera zdaj.

Iznajdba knjigotiskarstva.

(Učna slika za višjo stopnjo.)

Spisal **Gabrijel Majcen.**

(Konec.)

2. Sestavljanje.

K točki a) α): Prava omika je najdražje blago.

Visoko čislam učenjaka,	A bolj še cenim poštenjaka,	
Ki nam proganja temo zmot.	Ki ve in hodi pravi pot.	(Gregorčič.)
Um bistri si, srce si blaži — v čiši		
Srce ti bodi vedno in pvsod.		(Stritar.)

β) „Ne bojte se tistih, ki morejo umoriti telo, duše pa ne, marveč bojte se tistega, ki more pogubiti ne le telo, ampak tudi dušo.“*) (Kristus svojim apostolom, preden jih je razposlal.)

Čedno branje, lepo znanje	Slabó branje, grdo znanje	
Srečno te stori;	Tebe pogubi.	(Slomšek.)

K točki b) α):

Le to človeka povzdiguje,	Da v svojem srci premišljuje,	
Potem ga pamet le časti,	Kar on z rokami naredi.	(Slomšek.)

Kar koli delaš, delaj previdno, pa glej na izid. (Nar. preg.)

β) In kar učiš in kar gojiš	Ti hrabro korači, koder je pot,
Z vstrajnostjo,	A kjer ni lese, preskoči plot.
Najlepše vedno sam vršiš	In kadar do trnjeve prideš ograde,
S krepko značajnostjo. (Gregorčič.)	Nikdar ne potiči v babji zob brade. (Levstik.)

γ) Ljubite svoje sovražnike; storite dobro tistim, ki vas črtijo, in molite za nje, ki vas preganjajo in zaničujejo.*) (Kristus ljudstvu.)

δ) Lakomnost še rodi devet drugih grehov.

Kdor pridno dela in lákomen ni,	
Lahko brez vsega bogastva živi.	(Slomšek.)

ε) Dragi moj! ljubezen v srci, v glavi sol imej,	
Drugim da ne škodiš, sebi pa koristiš, glej!	
Kar pa nas še mnogo više povzdiguje,	
Je, da v prid, v korist človeštva vsak deluje,	
In da poleg tega sebi zadostuje.	(L. Pintar.)

ζ) in η) Ako si sam preslab, pridruži se; zanašaj se pa le na se.

ι) Iz malega raste veliko. (Nar. preg.)

κ) Ni praznik, predragi mi, naše življenje,	A pokoj mu zdrave moči pokonča;
Življenje naj bode ti delaven dan!	Dejanje ti ljubi, a boj se pokoja!
Od zora do mraka rosán in potán	Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,
Ti lajšaj in slajšaj človeško trpljenje!	Kar more, to mož je storiti dolžan!
Ne plaši se znoja, ne straši se boja,	Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
Saj moško dejanje krepčuje moža,	A delo in trud ti nebo blagoslovi! (Gregorčič.)

λ) Kar storiš za se, to že s tabo izgine,	Na delo tedaj! — a do konca značajni,
Kar storiš za narod, ostane vselej;	Namenov poštenih, a bolj še dejanj,
Donesi le kamur za vzgradbo očine,	U borbi za dom neustrašeni, vstrajni,
A raslo naprej na podlagi bo tej;	Do zadnjega diha trudeči se zanj,
Pomogel si s tem ji k višavi, k lepoti,	Za narod goreči, živeči, trpeči,
In del tvoj ostane v poslopja celoti.	A sluge nikomur, ko narodni sreči.

(Gregorčič.)

*) Matej X., 28.

III. Uporabljanje.

1. Teoretično.

K točki a) α) Katera omika je prava?

Kako si osvojiš prave omike?

Zakaj je prava omika najdražje blago?

β) Kdo ti daja dobre knjige?

K točki b) α) Kako moraš postopati, da postopaš modro?

β) Kako si stanoviten?

V čem moreš kazati stanovitnost?

Kako se vèdi v nadlogi?

Kateri vzgled ali katere besede v sv. pismu te morejo tolažiti?

Kateri vzgled v zgodovini te more osrčiti?

γ) Katero delo je najboljše?

Zakaj neki?

Dokaži, da je Kristus sam tako storil!

δ) Kaži, v katere grehe lakomnost človeka zapelja!

Kako bodeš živel, da se te lakomnost ne more lotiti?

ε) Kako moreš postati dobronik človeštvu, narodu, občini?

ζ) in η) Kedaj le išči združitve?

Zakaj le v največji sili?

V katerem slučaju bi potreboval sodruga?

Kaj bi ti moglo sodruga odvrniti?

ι) Majhnega ne zaničuj; lahko je početek velikemu.

Vzgled.

κ) Obravnavanje in memorovanje Gregorčičeve pesmi.

λ) Obravnavanje in memorovanje dotičnih kitic.

μ) Zasluge mništva za tedanjo omiko.

Opiši po bistvu knjigotiskarno!

Ali ti naj bo Schöffler vzgled ali ne?

Zakaj ne?

2. Praktično.

Nauk učiteljev je učencu vzbudil misli, čustva in hotenja. S tem pa nikakor ni storjeno dovolj. Za hotenjem ima še priti dejanje. Skrbeti za to, da učenec korak od hotenja do dejanja stori, in da se v tem vadi, pa je učitelju ravno takó dolžnost, kakor izobraževati mu um, čustvo in voljo. V to svrho mora 1. učenca vzgajati, da se dela, truda in težav ne boji, 2. po možnosti podajati mu priliko, da spreminja voljo v dejanje; 3. neprenehoma, kolikor možno, tudi zunaj šole, ga nadzorovati, ali se po naukih ravna ali ne; 4. tlečo iskro v srei njegovem podpihovati ter z marljivo vajo čustva in voljo ohraniti živo in 5. pri prestopkih modro ravnati.

O tem več tukaj ne kaže.

Učila.

Pergamen; snimki mniških rokopisov, nekaterih z umetno izdelanimi začetnimi črkami; snimki tiska s tablicami; zemljevid Evrope; pismena; podoba Gutenberg-a samega; podoba: Gutenberg, Faust in Schöffler kažejo mogunškim meščanom prvo tiskano sveto pismo; podoba tiskarne za časa Gutenberg-a; priprosta mala tiskalnica (dobiva se za kakih 5 gld.); snimek tiska v omenjenem sv. pismu; snimek tiska v knjigah, katere je

*) Matej V., 44.

tiskal Gutenberg, ko je bil osamljen; podoba knjigotiskarne in snimek tiska iz poznejšega časa; razni tiski v kronološki vrsti; podoba knjigotiskarne v sedanjem časi; nekotliko podob spomenikov. (Snimki se nabajajo vsi, podobe tudi vse, razven druge, v knjigi: „Buch der Erfindungen“, Bd. I.)

Dostavek. Ko je vže bil prvi del učne slike natisnen, najdem še nekaj, česar zaradi njegovega nravnega pomena ne smem pridržavati. Gutenberg je preživel zadnja leta svojega življenja mirno in zadovoljno na dvoru svojega gospodarja, blagega volilnega kneza mogunškega v veliki časti. Faust pa je moral, ker ga je ljudstvo imelo za coprnika, iz svoje domovine pobegniti; šel je v Pariz in tamkaj leta 1466. za kugo umrl. — Nonum prematur in annum.

Slovstvo.

1. Metrično računilo iz ploščic.
— **2. Erstes Rechenbuch für Volksschulen.** Das Rechnen im Zahlenraum 1—20. — **3. Zweites Rechenbuch für Volksschulen.** Das Rechnen im Zahlenraum 1—100. — **4. Der Rechenunterricht in der Volksschule.** — Računilo in knjige sestavil L. Lavtar, e. kr. profesor na učiteljski v Mariboru.

I.

Metodika računstva se je tako utrdila, da moramo vsakega občudovati, kateri hoče peljati računstvo do zaželenega smotra po drugi poti, kakor se je hodilo do sedaj. Posebno na nižji stopnji pridobil si je ruski številni stroj in ljubeznjive številne podobe tako odlično mesto, da ni lahko misliti, odvzeti jim v kratkem povsem nezaslužno veljavo. In vendar moramo priznati, ako sodimo nepristransko, da računstvo še ni doseglo one stopnje popolnosti, katero bi jej nekateri radi pripisovali. Saj se slišijo večkrat tožbe, da učenci, vstopivši v srednje šole, kmalu v računstvu zaostajajo. Izgovarjati se s tem, da učitelji srednješolski nimajo prave metode, ne gre; treba je vzroka tej prikazni kje drugje iskati, posebno vže radi tega, ker so tudi ljudsko šolski učenci višjih razredov slabo podkovani v onih delih računstva, ki so neobhodno potrebni za vsakdanje življenje. Kolikokrat se sliši, da učenci niso vajeni na pamet računati! Kolikokrat smo se vže mogli prepričati, da učenci „jedenkratjedna“ slabo znajo!

Sestavitelju zgoraj imenovanega računila in navedenih knjig so vzroki dvojni. Metoda, po kateri se uči računstvo na najnižji stopnji, je zašla popolnoma na krivo pot, in dosedanje počitovanje števil in račun-

skih operacij nam ne predstavlja dotičnega duševnega procesa.

Predno dalje zasledujemo Lavtar-jeve knjige in njegovo metodo, naj nam bode dovoljeno, da navedemo, kar piše „Schulbote für Hessen“ o Grube-jevih številnih podobah in o Grube-jevi metodi.

„1. Nemogoče je, predstaviti učencem števila popolnoma natorno.

Brezdvomno zamoremo učence le na stvarnih rečeh razumno učiti šteti in računati; toraj je tudi dolžnost vsakega učitelja, da naslanja prvi pouk o računstvu na konkretne reči: prste, črte, krogle itd. V tem pomenu naj velja nazornost pri računstvu! Vendar je nekaterim „nazornost števila“, dosoditi takoj število popolnoma jasno in določno gledè na njene jednote in mogoče skupine in sicer, ne da bi šteli. Taka „nazornost števila“ je popolnoma nemogoča.“

„2. Ker ne razsodimo nobednega števila sè samim nazorom, ker ne dobimo nobednega računskega zneska sè samim nazorom in ker zamoremo razločevati števila le tako daleč, kakor daleč znamo šteti, sledi, da je temelj računstvu štetje in ne „nazornost števil“.

„3. Razstavljanje vsakega števila na vse mogoče dele in razpostavljanje dobljenih delov v razne skupine je duhomorna igrača. Od Grube-ja vsprejeta za temelj vsemu računstvu, postala je dandanes za učitelja in učence neznosna nadloga, proti katerej se nam je odločno in energično upreti. Šola ima dosti opravil z osnovnimi računi; popolnoma je torej odveč, iskati še teških in nepraktičnih operacij izvirajočih iz razstavljanja, ustavljanja števil“.

4. Vsestransko obravnanje vsakega števila od 1 do 100 je dolgočasno, utrudljivo in odveč ter se ne da zagovarjati ne gledé na učence pa tudi ne gledé na objekt (na naravo števila)“.

Gola pedanterija in svojeglavna trma nam zapoveduje po Grube-ji, da moramo obravnavati najprej dve, potem tri itd. do sto v brezupni jednoličnosti“.

5. Mnogovrstnost operacij pri vsestranskem obravnavanju števil povzroči v možganih mladih začetnikov le zmešnjavo in oteži, naučiti se na pamet posamezne rezultate“.

6. Grube-jeva metoda hoče nraystveno vzgojo učencev pospeševati s tem, da vzbuja z rastočim pogledom v računstvo veselje in ljubezen do pouka. Ravno nasprotno je resnica. Kdor poučuje po Grube-jevih načelih, ve izkušnje, kako malo veselja in ljubezni kažejo do stvari učenci, posebno slabo nadarjeni, in kako zgubé sčasoma tudi najboljši učenci veselje do računstva. To je tudi popolnoma naravno. Grube-jeva metoda zahteva od učencev toliko pazljivosti in toliko duševnega dela, da mu ni kos otročja narava; na drugi strani pa zahteva zopet ponavljanje brez konca in kraja, ker se pogrevajo od števila do števila vse poprejšnje vaje, katere po tem takem presedajo otrokom in jim postanejo puste in neslane“.

Huda je ta obsodba Grube-jeve metode, a povsem pravična. Čuditi se le moramo, kako je bilo mogoče, da je tako dolgo vladala neomejeno! Še bolj pa se moramo čuditi, da so se našli šolski listi, ki so obsodili Lavtar-jevo metodo, katera nas jedino more dovesti do zaželjenega cilja. Dokaze za našo trditev prinesel bode drug članek.

Dr. T. R.

Novosti.

„IV. Pedagogiški letnik“ je izšel ravnokar s sledečo vsebino: Fr. Gabršek — „Jezikovni pouk v ljudski šoli, I. teoretični del“; J. Bezljaj — „Navod k početnemu risanju in oblikoslovju“; J. Bezljaj — „Iz risarske izložbe Norimberka“; J. Bezljaj — „Vpliv prirode in hrane na zdravje človeško“; J. L. — „Pogled na pedagogiško polje l. 1889 in l. 1890.“ Fr. G. „Poročilo o prvi slovenski stalni učilski razstavi in poročilo o delovanji „Pedagogiškega društva. — Vabilo.

Knjiga obsega blizo 300 strani ter velja za nede 1 gld. 50 kr., letnina za ude znaša 1 gld. — V zalogi pedagog. društva se dobé še sledeče knjige: „II. in III. Pedagog. letnik po 1 gld. 50 kr. — Občno vzgojeglavje za 80 kr. — Občno ukoslovje

za 80 kr. — Izkustveno dušeslovje za 80 kr. — Jezikovni pouk v ljudski šoli I. Teoret. del za 80 kr. — Pouk o értežih II. del za 30 kr. — Navod k početnemu risanju in oblikoslovju za 35 kr.“ —

Knjige naročé se pri društvu v Krškem ali pa v knjigarnah v Ljubljani.

„Mladi učitelj“. Savjeti i praktični primjeri učitelju u prvom razredu i roditeljema. Napisao Davorin Trstenjak. 1891. Naklada knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). Zagreb, Ilici, br. 2. To je naslov najnovejšemu proizvodu vrlega našega rojaka in marljivega tovariša, šolskega voditelja v Kostajnici na Hrvaškem.

Knjiga ta spada v dva dela; prvi del obsega 28 zanimivih élanekov pedagogično-didaktične vsebine, katere vse navdiha sveži duh mladino ljubečega pisatelja; drugi del pa v teoretiškem in v praktičkem delu metodično obravnava teoretično in praktično posamezne predmete ljudske šole. — Ta res lepa knjiga, ki tako po dobro izbrani vsebini in izbornu lepem jeziku ter odlični zunanji obliki dela vso čast ne le g. pisatelju, ampak tudi A. Albrechtovi tiskarni, kjer je zagledala beli dan, je res vse priporočbe vredna in prepričani smo, da bode vsak, kdor jo je jedenkrat prebral, še rad segel drugokrat po njej. Zlasti mlajšim tovarišem bode dobro služila.

„Mladi učitelj“ dobi se pri založniku v Zagrebu po 1 fl. 20 kr. komad. — O lepi tej knjigi spregovorimo še o priložnosti kaj več.

Časopisi.

„Ljubljanski Zvon“ prinaša v 2. zvezku nastopno vsebino: 1. Stébor: Pevčev zagovor. — 2. A. Funtek: V spominski knjigi. — 3. y.: Šopku. — 4. Dr. Nevésekdo: 4000. Povest. — 5. Jožef Rakež: Nos. — 6. Dr. M. Murko: Fr. Prešern. — 7. T. Br.: Ne očitaj! — 8. Mária: Na obáli. Novela. — 9. Bistrán: Spomin mrličev. — 10. Igo Kaš. Črtice iz južne Dalmacije: Ercegnovi in dolenje Krivošije. — 11. Podgoričan: Naši vaščanje. 12. Gr. Novák: Utrinki. — 13. S. Rutar: Vodne razmere na Notranjskem. (Dalje). — 14. V. Bežek: Slovniški razgovori. (Dalje). — 15. S. R.: Odkod ima Šiška svoje ime. — 16. Fr. Levec: „Kje so moje rožice?“ . . . — 17. Listek: „Matica Slovenska“. — „Popotnik-ov koledar za slovenske učitelje, 1891“. — „Božič pridnim otrokom“. — Obča biblijografija. — „Brivec“. — Nova tiskarna. — Slovenske učne knjige za ljudske obrtne in srednje šole. — Slovensko gledališče. — Književnost hrvaška. — Muzej za Bosno in Hercegovino. — Spomenik Dobrovškemu. — Anton Dvořák. — Henrik Sienkiewicz. — „Balkanska carica“. — Umrša pisatelja slovanska. — Srbsko gledališče. — Nova ruska opera. — Lístnica. — Popravki.

„Ljubljanski Zvon“ stoji: za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 30 kr., za éetrt leta 1 gld. 15 kr.

„Dom in Svet“ ima v II. številki naslednjo vsebino: 1. „František Ondříček“, slavni češki virtuozi na gosli. Sestavil dr. Fr. L. — 2. „P. Ladislav Hrovat“, c. kr. prof. v pokoji. Sp. F. H. — 3. „Sobica“, Zl. J. — ek. — 4. „Erazem Tattenbach“. Žaloga. Piše Prokop. — 5. „Triolet“, Zl. M. O. — 6. „Gostačeva hči“. Piše T. — 7. Na grobu Prešern-ovem“, Zl. A. M. — 8. „Florijan Skomljan“. Piše Martin Mojek. — 9. „Oče naš“, Zl. M. O. — 10. „Podobe iz naroda“, I. „Nočni čuvaj“, Sp. Podgoričan. — 11. Paperki staroslovenski“, Piše P. Ladislav. — 12. „Andrej Kacić-Miošić“, narodni hrvaški pesnik. Piše Fr. Kovačić. — 13. „Črtice iz zgodovine slikarstva, zlasti slovenskega“. Piše

—i—. — 14. „Porabne misli o slovenščini v govoru in pismu“. Piše F. S. Lekše. — 15. „Nekoliko iz indijskega bajeslovja“. Piše dr. K. Glaser. — 16. „Časnikarstvo poljsko (varšavsko)“. Piše Titus Sopodko. — 17. „Domá in po svetu“. 18. „Slovstvo“: a) Slovensko, b) Hrvatsko, c) Češko, d) Poljsko, e) Rusko, f) Druga slovstva. — 19. Raznoterosti. — Slike: 1. „František Ondříček“. 2. „Na grobu Prešern-ovem“. 3. „Nočni čuvaj“. 4. „Vir Vipave“ („Pod skalo“). 5. „Švedi v Pragi“.

Ta jedini ilustriran leposloven slovenski list izhaja po jedenkrat na mesec (vsakega 1.) ter stoji 3 gld. na leto.

Društveni vestnik.

Iz Radovljice, dne 4. svečana. Kronika učiteljskega društva za radovljiški okraj bode sčasoma postala dolga nit lepih in požrtvovalnih činov maloštevilnih njegovih pravih udov. —

Da, res požrtvovalni so udi njegovi, kajti vaje za zadnji koncert, kojega je društvo priredilo ob svečnici v Lescah, vršile so se ves mesec prosinca v raznih šolskih sobah tega okraja z uprav jekleno vztrajnostjo ob navzočnosti vseh gospodov pevcev. Niti mraz, niti sneg, niti pičlo število prostih ur ni nas moglo razdružiti, kadar je veljalo priti k vaji za II. društveni koncert, ki je imel zopet povzdigniti ugled našega stanu.

In povzdignil ga je v našo občno zadovoljnost. Natlačeni so bili gostilniški prostori do zadnjega in vse, razumništvu in prosti narod, je poslušalo z vidnim zanimanjem mogočne zборе, katere je pronašalo domačo učiteljstvo. Ponosno bodi učiteljstvo na ta vspeli, posebno pa še njega pevovodja g. nadučitelj Rus, ki se je gotovo izmed vseh najbolj žrtvoval, ker je imel največ posla s pevskim delom vsprevedovim. —

Nastopil je ta večer tudi godbeni klub učiteljski, da-si nam program o tem ni ničesar prijavil. Zanimaje je bilo zato tudi tem večje in navdušenje občno, ko so po dvoraní zadoneli mili glasovi domačih napevov.

Ne pretiravamo, če dostavimo, da bode orkester ob pridnem vežbanji lahko nastopil čez leto in dan povsod v čast in slavo učiteljskega stanu. —

Vsa čast g. kapelniku H. Podkrajšek-u in njegovim sotrudnikom.

Poleg tega je bil pa tudi gmotni vspeli koncerta nepričakovano dober. Društvo je s čistim prebitkom poravnalo dolg za nakup instrumentov in opisalo zopet dve šoli ustanovnim udom društva „Narodna šola“, tako da šteje okraj sedaj 6 šol ustanovnic napominanega društva.*) Ramačev.

Maribor. (Vabilo.) „Učiteljsko društvo za mariborsko okolico“ imelo bode v četrtek, dne 19. februvarija 1891 svojo letošnje glavno zborovanje v Mariboru v navadnih prostorih z nastopnim vspeodom: I. Zapisnik in dopisi. II. Poročilo odbora o društvenem delovanju v preteklem letu. III. Volitve a) novega odbora, b) zaveznih delegatov. IV. Predavanje „o učiteljevi razboritosti sploh in v dotiki z ljudstvom posebej“. V. Nasveti. Začetek točno ob 1/2 11. uri dopoldne. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

*) To je res vrlo in posnemanja vredno tudi drugod. Uredn.

Dopisi in druge vesti.

Maribor. (Zdravoslovje na izobraževaliških za učitelje in učiteljice.) Gospod minister za uk in bogočastje je dal te dni razglasiti vsem dež. šolskim oblastvom nastopno naredbo, katero radi njene važnosti ne moremo pridržati „Popotnik-ovim“ bralcem. Evo jo:

„Po tukajšnjem ukazu z dne 9. junija 1873. I. in po mnogih tukajšnjih ukazih, ki so temu sledili,

se ljudskemu učitelju strogo nalaga dolžnost, da se seznaní z glavnimi vodilji zdravoslovja ter se ne le po njih ne ravna v vseh odnosajih do šolske mladine, ampak da v tem oziru po možnosti tudi vpliva na hišo in obitelj. Po normalnih učnih načrtih za ljudske šole iz l. 1874. imajo se učenci pri naravnopisnem pouku poučevati o človeškem telesu in njegoví goji, k čemur vže berilni odlomki,

ki se nahajajo v vsakem za šolsko uporabo pripuščenem berilu, dajejo povoda, in sicer vže na najnižjih stopinjah. V vsakem učnem načrtu, ki se je sestavil na podlagi zakona z dne 2. maja 1883 za meščanske šole, je še dalje naročeno, da se dajejo navodila o prvi pomoči v slučajih nagle nesreče. V izobraževaliških za učitelje in učiteljice so se vže po učnem načrtu iz l. 1874, zlasti pa po učnem načrtu z dne 31. julija 1886 odredile somatologičnemu in higijeničnemu pouku v okvirji naravopisja posebne učne ure, in v predpis za preskušnje z dne 31. julija 1886 se je sprejela nova določba, da ima učiteljski kandidat za splošne in ljudske in tudi meščanske šole dokazati, da je podkovan v šolskem zdravoslovju.

Da se da izvršitvi teh šolske higijene se tičočih določeb trdneja podlaga, ukazujem v smislu predloženih nasvetov v to poklicanih strokovnjaških krogov, da se od šolskega leta 1891—1892 naprej v izobraževaliških za učitelje in učiteljice izroči pouk somatologičnega in higijeničnega dela naravopisnega pouka v prvem in četrtem (oziroma najvišem) letniku za to posebno sposobnim zdravnikom.

Vsled tega bode se izvrševaje natančneje organizacijski statut izobraževališč za učitelje in učiteljice javnih ljudskih šol z dne 21. julija 1886 (§§ 24 in 39) imelo učiti:

V prvem letu: I. tečaj, dve uri na teden: zoologija (kakor dosedaj po nameščenem strokovnem učitelji). II. tečaj, dve uri na teden: sestava, opravi življenjski (Lebensverrichtungen) in razmere rasti (Wachstumsverhältnisse) človeškega trupla, pri čemer se je ozirati na glavne točke skrbi za zdravje sploh in skrbi za zdravje v šoli posebej, kakor na prvo pomoč pri poškodovanji telesnem (po zato posebno nameščenem sposobnem zdravniku).

V četrtem (najvišem) letu: I. tečaj, jedno uro na teden: ponavljanje somatologične učne snovi prvega leta (II. tečaj); šolska higijena po v dotični deželi za ljudsko šolo veljavnih splošnih in pozameznih šolsko-higijeničnih ukazih (po nameščenem, posebno sposobnem zdravniku); II. tečaj, jedno uro na teden; specijalna metodika narodopisnega pouka po v dotični deželi za občne ljudske šole predpisanih učnih načrtih, pri čemer se imajo gojenci tudi seznaniti s priporoče vrednimi mladinskimi spisi; ponavljanje učne snovi in daljne vaje v določevanji (kakor dosedaj po nameščenem strokovnem učitelji).

Vspričevala dotičnih letnikov (I. leto, II. tečaj in IV. leto I. tečaj) bode imel pod imenom: naravopisje (somatologija človeka in goja zdravja) vpisavati dotične rede zdravniški predavatelj: ta bode kot učitelj IV. leta v smislu 64. točke odstavka 7. organizacijskega statuta z dne 31. julija 1886 imel tudi pri zrelostnih izpiti kot izpraševatelj iz naravopisja po dotičnih predpisih in predstoječe naredbe sodelovati, ne da bi bil radi tega redni ud izpraševalne komisije. Ravnatelj izobraževališč za

učitelje in učiteljice kakor dotični deželni šolski nadzorniki bodo imeli zdravniškim predavateljem v vseh vprašanih pouka, vzgoje in klasifikacije dajati potrebne svete ter zlasti gledati na to, da dotični uravnajo svoj pouk z ozirom na prejšnje znanje in doumljivost gojencev, da na posebno nalogo teh zavodov jemlje ozir, se izogiblje vsaki preobložbi gojencev in se drži pri klasifikaciji primernega merila.

Naglašam, da veljajo te naredbe sedaj le za izobraževališča za učitelje in učiteljice v istih krajih, kjer so za ta pouk posebno sposobni zdravniki, kateri so tudi pripravljeni te dolžnosti proti častni nagradi od 100 do 150 gld. prevzeti.

Prosim torej, da se stopi takoj v dogovor z deželno zdravstveno oblastjo gledé sposobnih zdravnikov za posamezna izobraževališča učiteljev in učiteljic, katerih nameščenje si pridržujem in da se, kakor najhitreje mogoče stavijo dotični predlogi.

Da se pa bodo občna higijenična glavna navodila v krogih ljudskih učiteljev, ki so vže v službi, tudi prav razumela in posebni šolsko higijenični ukazi razumno izvrševali, kakor, da se ta stran vzgojnega delovanja vedno spodbuja in oživlja, naj deželna šolska oblast vsako leto pri posvetovanji predlogov gledé obdržavanja mešč. učit. tečajev jemlje vselej tudi ozir na predavanja o goji zdravja sploh in o šolske higijeni posebej po posebno zato sposobnih zdravnikih ter naj stavi kodi kak primeren predlog v dotičnem poročilu“.

Iz Krškega. (Kako težko je, slovensko knjigo na svetlo spraviti.) Letos je krajski deželni zbor dovolil 2000 gld. podpore, da bi se nekatere slovenske šolske knjige spravile na beli dan. To je kaj šolo- in domoljubno od te slavne korporacije, čeravno se ts to svoto ne bode moglo veliko doseči, ko manjka Slovincem toliko potrebnih knjig za vse naše šolske kategorije, ko nimamo niti za ljudske šole vseh potrebnih bukev, da ne govorim o srednjih, obrtnih učilnicah in o učiteljiščih.

Kako težko je, slovensko šolsko knjigo na beli dan spraviti, to naj č. čitatelji iz sledečega posnamejo. Tempsky v Pragi je izdal izvrsten atlas za ljudske in meščanske šole v Avstriji pod naslovom: „Oesterreichischer Schulatlas von G. Rothaug“. Ta zemljepisni atlas je bil vže pred 5 leti potrjen od vis. ministerstva v svojem nemškem originalu. Vsled svoje izvrstnosti in vladnega odobri la sem takoj slutil, da bodo to delo prestavili še na druge avstrijske jezike. Zato sem sklenil, Slovincem preskrbeti slovenski prevod. Z založnikovim privolenjem sem storil to vže l. 1886, kar mi je mnogo truda stalo. Pri poslovenjevanji ravnal sem se po češkem prevodu, ki pa takrat še ni bil od vis. ministerstva odobren. Ko pošljem založniku slovenski prevod, odgovori mi ta, da hoče z izdavanjem še čakati, dokler ne bode vis. ministerstvo v to privo-

lilo, da se smejo razna krajevna in deželna imena v druge jezike prevajati, in dokler ni češki prevod potrjen. Toda l. 1887 vis. ministerstvo češkega atlasa ni potrdilo, češ da se imena krajev zunaj Češke in Moravske ne bi smelo po češko prenejarjati. Kar je pa čeških krajev na Češkem in Moravskem, naj imajo ta še druga v deželi običajna imena (t. j. češko in nemško ime.) Ker torej češki atlas ni bil potrjen, Tempsky tudi slovenskega založiti ni hotel. Ali lani se je pa tej veliki knjigarni posrečilo, da je vis. ministerstvo potrdilo češki in italijanski prevod tega Rothaug-ovega atlasa. Češki prevod je ostal nespremenjen, kakor je bil l. 1887, a v dodatku ima po abecednom redu pri nekaterih slovanskih (čeških in slovenskih) imenih še njihove nemške prestave.

Ker bi Slovenci svoj slovenski šolski atlas tako potrebovali, kakor ga Nemci, Čehi in Italijani dobro rabijo, zato sem sklenil, da ga bodem sam založil, ako dobim dovolj naročnikov. Nabral sem jih sicer 100, a založnik Tempsky bi rad imel 750 for. podpore, predno si upa brez lastne škode tak atlas na svetlo spraviti. Zaprošil sem zdaj sl. Kranjski deželni odbor, da bi založniku to podporo naklonil, a ne vem, če bode iz te moke kaj kruha. Ko bi se namesto 100 naročnikov jih 750 oglasilo, bi to tudi zadostovalo, a za to veliko število naročnikov zgubil sem upanje. Zdaj berem sicer v časnikih („Uč. Tov.“), da bode g. prof. Rutar prekrbel slovenski šolski atlas. Želim mu samo to, da bi gledé na založnika imel več sreče nego je imam jaz.

Jednako nepriliko imam s slovensko prirodopisno knjigo za ljudske, oziroma meščanske šole. Rokopis imam vže veliko let pripravljen, a založnika dobiti ne morem. Prosil sem tudi sl. kr. deželni odbor podpore; s kakoršnim uspehom, učila bode bodočnost. Ivan Lapajne.

(Imenovanje.) Presvitli cesar imenoval je ravnatelja na dr. veliki realki v Ljubljani, gosp. Junovicz-a, članom c. kr. dež. šolskega sveta kranjskega. — Za trirazredno deško mestno šolo v Ljubljani sta imenovana, in sicer za drugega učitelja dosedaoci učitelj na tej šoli gosp. Anton Maier, za tretjega učitelja g. Jožef Janovsky, učitelj v Št. Vidu nad Ljubljano.

(Potrjeni zakon.) Zakon o funkcijskih dokladah za voditelje na jednorazrednicah javnih ljudskih šol, ki ga je sklenil visoki dež. zbor štajerski, dobil je te dni najvišje potrjenje. — Zakon ta priobčimo prihodnjič doslovno.

(Podpiralna zaloga slovenskih vseučiliščnikov v Gradci) izdala je deseto poročilo o svojem delovanji in stanji. Čistih dohodkov z obrestni vred je bilo v preteklem letu 1038 glđ. 13 kr., z uštetim prebitkom prejšnjega leta (444 glđ. 91 kr.) pa 1483 glđ. 4 kr. Troški so znašali 898 glđ. 66 kr., mej temi za podporo velikošolcem 573 glđ. Prebitek znaša torej 584 glđ. 38 kr. Glavnica znaša v pisnih nominalne vrednosti 7200 glđ., v gotovini 300 glđ. Odbor je zboroval osemkrat in rešil 71 (prejšnje leto 97) uloženih prošenj; odbiti sta bili 2, drugim 69im pa se je dovolila vsota 573 glđ. Najmanjša jednokratna podpora je bila 4 glđ., največja pa 15 glđ. Podpiranih je bilo 12 (prejšnje leto 19) slovenskih vseučiliščnikov: 8 pravnikov in 5 medicincev. Modroslovca mej prosilci to leto ni bilo nobednega. Po deželah jih je bilo 8 s Štajerskega, 3 so bili s Kranjskega in jeden je bil s Primorskega. Koroškega Slovenca, ki bi bil prosil podpore, to leto ni bilo nobednega in ga tudi ni bilo, ki bi bil na vseučilišči kot slušatelj vpisan. Podpiralni zalogi je na čelu velezaslužni g. profesor dr. Gregor Krek, njegov namestnik je g. prof. Bidermann, tajnik gosp. Bogomil Krek; odborniki gg.: Fran Krančič, Anton Schwab, Jaroslav Žitek, Fr. Gestrin, Mihael Munih.

Raznoternosti.

[Kako se je učil Schliemann tujih jezikov.] V nekem životopisu učenjaka Schliemann-a nahajamo sledeče: Schliemann, ki se je naučil najprej kot trgovski sluga, potem pa kot trgovec poleg mnogih jako razširjenih in uspešnih opravil angleškega, potem francozkega, holandskega, španskega, portugiskega in ruskega, pozneje novo- in starogrškega, slednjič celo latinskega jezika, piše: Pečam se sedaj dve leti izključno z starogrškim slovstvom. Prebral sem mej tem časom skoraj vse stare klasike kurzorično, ilijado in odisejo pa večkrat. Iz grške slovnice učil sem se le sklanjatve in pravilnih in izjemnih glagolov. Da bi se pa učil slovnčnih pravil, za to nisem zgubljal niti

trenutka svojega dragocenega časa. Kajti videč, da nobeden vseh, ki so se na gimnazijah celih osem let, ali še dalje, trpinčili z dolgočasnimi pravili, ni mogel grško pismo pisati, ne da bi pri tem sto in sto največjih hib napravil, moral sem priti do prepričanja, da je metoda, ki se rabi v šolah, skozi in skozi napačna. Po mojem mnenji, si more temeljito znanje grške slovnice le po praksi pridobiti t. j. po paznem čitanji klasične proze in s tem, da se učé najboljši odstavki iz nje na pamet. Ravna se po tej jako priprosti metodi, učil sem se starogrščine kako živega jezika. Pišem sedaj celo gladko v tem jeziku in se izrazim v njem brez težav o kateremkoli predmetu. Vsa slovnčna pravila

poznano popolnoma, da-si ne vem, so-li v slovnica h navedena ali ne.

[Komisija za meridijan.] Kakor se poroča iz Pariza, je francoska vlada vsprejela predlog italijanske vlade, da se v Rimu snide mejnarodna komisija, ki bi imela svrha, da se geografi sporazumejo o vprašanji uredbe prvega meridijana.

[Spomenik Ljudevitu Gaj-u.] V Krapini rojstnem njegovem kraju postavil se bode doprsni kip Ljudevita Gaj-a, in sicer na velikem trgu. Kip je izdelal hrvatski umetelnik Rendič. Tudi rojstno hišo, kjer se je rodil preporoditelj hrvatskega naroda, se hoče kupiti, da ostane last naroda. V to svrha naj bi se nabirali doneski po vsej deželi.

[Največje selo na Hrvatskem] je Virje, katero ima po zadnji ljudski štetvi 7715 prebivalcev

in 1572 hiš. Prebivalstvo se je pomnožilo v 10 letih za 562 duš.

Razpisane učiteljske službe.

Na četverorazredni deški ljudski šoli v Tržiči je razpisano IV. učno mesto — stalno. Plača 450 gld. Prošnje do 15. februarja 1891. — Na novo osnovani jednorazrednici se slovenskim učnim jezikom v Slivji, pošta Materija (šolski okraj Volosko) mesto učitelja-voditelja, III. plač. reda — stalno aličasno do 15. februarja 1891. — Na tri-razredni ljudski šoli v Dolini služba učitelja III. vrste, v Šmarji pri Kopru pa podučiteljsko mesto — do 15. februarja 1891.

Št. 20.

Razpis natečajev.

Na novo ustanovljeni četverorazredni dekliški ljudski šoli v Št. Jurji ob južni železnici se umeščajo nastopna učiteljska mesta po četrtem plačilnem razredu:

1. Jedno mesto nadučiteljice, 2. jedno mesto učiteljice, 3. jedno mesto podučiteljice stalno, 4. jedno mesto podučiteljice začasno. — Z mestom nadučiteljice združeno je prosto stanovanje ali pa stanarina od 25% letne plače.

Dalje je popolniti na dvorazredni ljudski šoli v Št. Lovrenci pod Prežinom podučiteljsko mesto z dohodki po III. plač. razredu in prostim stanovanjem stalno ali tudi začasno.

Prosilke za katero prvih četririh mest, potem prosilci in prosilke za podučiteljsko mesto v Št. Lovrenci naj vložijo svoje redno podprte prošnje z dokazom, da so avstrijski državljani in gledé mesta nadučiteljice v Št. Jurji tudi z dokazom vsposobnosti za subsidarčni pouk v katoliškem verouku, potom predstojnega okr. šolskega sveta do 15. marcija 1891 pri krajnem šolskem svetu v Št. Jurji ob juž. železnici, oziroma pri krajnem šolskem svetu v Št. Lovrenci pod Prežinom, pošta Stôre.

Okr. š. svet v Celji, dne 28. januv. 1891.

Predsednik: Dr. Wagner s. r.

Št. 25, III.

Na tri-razredni ljudski šoli pri Sv. Barbari se umešča podučiteljsko mesto z dohodki po IV. plačilnem razredu in prostim stanovanjem.

Prosilci naj vložijo svoje redno obložene prošnje z dokazom, da so avstrijski državljani, potom predstojnega okr. šolskega sveta do 16. februarja t. l. pri krajnem šolskem svetu Sv. Barbara pri Vurbergu.

Okr. š. svet Sv. Lenart, dne 16. januv. 1891.

Predsednik: Hein s. r.

Št. 79, I.

Na tri-razredni ljudski šoli v Št. Lovrenci na kor. žel. umešča se učiteljsko mesto z dohodki po III. plačilnem razredu.

Prosilci naj svoje redno obložene prošnje z dokazom, da so avstrijski državljani, pošljejo predpisanim potom do 16. februarja t. l. krajnemu šolkemu svetu v Št. Lovrenci.

Okr. š. svet v Mariboru, dne 16. januv. 1891.

Predsednik: Hein s. r.

Št. 107.

Na dvorazrednici pri Sv. Doroteji v Dornavi poleg Ptuja se umešča podučiteljsko mesto z dohodki po IV. plačilnem razredu in prostim stanovanjem definitivno ali tudi provizorično.

Prosilci ali prosilke za to mesto naj svoje redno podprte prošnje z dokazom, da so avstrijski državljani, vložijo potom predstojnega okrajn. šolskega sveta do 7. marcija t. l. pri krajnem šolskem svetu.

Okr. šol. svet v Ptuj, 23. jan. 1891.

1-2

Predsednik: Marek s. r.

Št. 22, III.

V šostanjskem šolskem okraji se s pričetkom poletnega tečaja umešča učiteljsko mesto na tri-razredni ljudski šoli IV. plač. razreda v Šmartnem na Paki.

Prosilci naj svoje redno podprte prošnje z dokazom, da so avstrijski državljani vložijo potom predstojnega okr. šolskega sveta do 20. februarja 1891 pri krajnem šolskem svetu v Šmartnem na Paki.

Treba je znanje slovenskega jezika.

Okr. š. svet šostanjski, dne 28. januv. 1891.

Predsednik: Finetti s. r.

Vsebinska. I. Šola in telesna odgoja mladine. (Ljudevit Stiasny.) — II. Ovire povoljnemu učnemu in vzgojnemu vspehu na ljudski šoli, itd. (Konec.) — III. Prirodopisni pouk v jednorazrednicah. (XV.) (H. Schreiner in J. Koprivnik.) — IV. Iznajdba knjigotiskarstva. (Konec.) (G. Majcen.) — V. Slostvo. (Ocena. Novosti. Časopisi.) — VI. Društveni vestnik. — VII. Dopisi in druge vesti. — VIII. Raznoternosti. — IX. Natečaji.